

estar deteriorades per les bales que les havien tocat en els diferents setges que sostingué Castelló, meitat pels furiosos temporals de vent que règnen a l'hivern i que potser impossibilitaven l'acens a la torre, vingué un temps en que es veieren en l'apremiant necessitat de tapar-les o cegar-les, cosa que ha desfigurat quelcom la seva rara però bellíssima construcció. Un dels finestrals del compartiment superior no està dividit per cap columna, sinó que està format per un sol arc de mig punt.

La desmesurada alçada de la seva base, l'elegància i perllongació dels seus finestrals i principalment la sèrie de petits arcs gòtics que corren en els seus diversos quadres dessora mateix de la serreta de pedres prismàtiques, (armament romànic que armonitza amb el nou estil), deixen clarament palesat els últims temps del segle XII, i el moment culminant en que la francisió del romànic i l'oxival s'efectuava. Aquí, però, la francisió fou dirigida per mà mestre.

Hi ha qui ha dit que la nostra església no està totalment acabada, puix que les torres havien d'acabar en punta i en lloc de dues havien d'ésser quatre Això es constata mirant la façana principal, on pot veure's el campanar amb els seus quatre compartiments, i a l'altre costat es veu la paret que puja igual al campanar, amb els mateixos adornos que ell; altre fet demostratiu n'és l'escala que, construïda igual a l'altre, puja fins a la teulada. Així i tot, ço que acabem de dir no deixa d'ésser bastant problemàtic ..

La grandiositat i magnificència del nostre temple, el fan una de les més belles obres que en el seu gènere pot ostentar amb orgull Espanya. La nau central té d'alçada 19'80 metres i des del dintell de la porta fins al centre de l'àbsis o sigui de llargada, medeix 57'91 metres. L'amplada de les tres naus juntes, sense comptar, però, el fons de les capelles o altars laterals entre els que n'hi han...

PERGAMÍ

(Continuarà)